

Jeskyně v ČR zpřístupněné veřejnosti

V Libereckém kraji se nacházejí **Bozkovské dolomitové jeskyně**, ve Středočeském **Koněpruské jeskyni** a v Jihočeském **Chýnovská jeskyně**. Na jižní Moravě najdete **Jeskyni Na Turoidu** a pět jeskyní Moravského krasu – **Punkevní jeskyně s propastí Macochou**, **Jeskyni Balcarku**, **Kateřinskou jeskyni**, **Sloupsko-šošůvské jeskyně** a **Jeskyni Výpustek**. V Olomouckém kraji jsou **Mladečské jeskyně**, **Javoříčské jeskyně**, **Jeskyně Na Špičáku**, **Jeskyně Na Pomezí** a **Zbrašovské aragonitové jeskyně**.

Bozkovské dolomitové jeskyně ☎ +420 481 682 167, bozkov@caves.cz

Jsou to krápníkové jeskyně s unikátní výzdobou stěn a stropů, tvořenou křemennými římsami a lištami, a s největším, průzračně čistým a překrásně prosvětleným podzemním jezerem v Čechách. Prohlídková trasa spojuje nejzajímavější a nejkrásnější části dosud objevených prostor. Tyto jediné zpřístupněné jeskyně v severní části Čech, a jediné veřejnosti přístupné dolomitové jeskyně v České republice, jsou pro veřejnost otevřeny po celý rok, v zimě mimo sobot a nedělí. Prohlídka trvá přibližně 45 minut.

Koněpruské jeskyně ☎ +420 311 622 405, koneprusy@caves.cz

Jeskyně jsou nejrozsáhlejším krasovým jeskynním systémem Čech, veřejnosti jsou přístupná dvě patra komplexu dómů, propastí a chodeb s krápníkovou výzdobou. Návštěvníky zaujme ojedinělý sintrový útvar Varhany, největší prostora Proškův dóm s významnými nálezy prehistorických kosterních pozůstatků lidí i zvířat a torzem největšího stalagmitu Čech, Mincovna se zachovalou středověkou tajnou penězokazeckou dílnou. Další raritou je jedna z nejstarší, a také nejzajímavější výzdoby těchto jeskyní - tzv. „koněpruské růžice“.

Chýnovská jeskyně ☎ +420 381 299 034, chynov@caves.cz

Chýnovská jeskyně byla první veřejnosti zpřístupněnou jeskyní v České republice, návštěvníkům otevřena již v r. 1868. Podzemní systém strmě upadajících chodeb a puklin prochází vrstvami mramorů a amfibolitů. Jeskyně postrádá klasickou krápníkovou výzdobu, je však naprosto unikátní svéráznou modelací jeskynních prostor a mimořádně pestrým zbarvením stěn a stropů, na kterých jsou vidět neobvyklé a jedinečné přírodní kresby v tónech bílé, žluté a hnědé barvy. V jeskyni je dodnes zachován starobylý ráz prohlídkové trasy, příležitostně se v ní konají hudební koncerty.

Javoříčské jeskyně ☎ +420 585 345 451, javoricko@caves.cz

Rozsáhlý jeskynní systém Javoříčských jeskyní je výjimečný nejen svými rozměry, ale i mohutností a bohatostí krápníkové výzdoby. Velkolepé vstupní prostory vrcholí Dómem gigantů s mohutnými pagodami stalagmitů, girlandami stalaktitů a barevnými sintrovými vodopády na stěnách. Z nich pokračuje cesta romanticky modelovanými chodbami s krápníkovou výzdobou mimořádně pestrých tvarů. Prohlídkové trasy jsou dvě, dlouhá 800 a krátká 450 metrů. Jeskyně jsou největším zimovištěm netopýrů v ČR.

Mladečské jeskyně ☎ +420 585 347 148, mladec@caves.cz

Jeskyně patří mezi archeologické lokality světového významu. Dóm mrtvých je nejstarším a největším sídlištěm moderních lidí (cromagnonců) ve střední Evropě. Dosud jsou v jeskyni zbytky jejich ohnišť a kosti pravěkých zvířat. Prostorům s vysokými rozervanými stropy a bohatou krápníkovou výzdobou vévodí monumentální stalagmit Mumie. Jeskyně jsou zimovištěm několika druhů netopýrů a vrápenců.

Zbrašovské aragonitové jeskyně ☎ +420 581 601 866, zbrasov@caves.cz

Jeskyně jsou jedinými zpřístupněnými jeskyněmi hydrotermálního původu v České republice, na jejich vzniku se podílely hlubinné vývěry teplých kyselek. Unikátní výzdobu tvoří minerál aragonit, dále tzv. raftové stalagmity a kulovité sintrové povlaky, připomínající koblihy. Nejnižší úrovně jsou trvale zaplněny plynem oxidem uhličitým. Nedaleko jeskyní se nachází nejhlubší propast v ČR, Hranická propast, s dosud prokázanou hloubkou 289,5 m.

Jeskyně Na Špičáku ☎ +420 584 423 129, spicak@caves.cz

Podzemní prostory Jeskyně Na Špičáku byly postupně vytvořeny tavnými vodami kontinentálního ledovce, které jí vtiskly rovné stropy a ojedinělý, srdcovitý profil chodeb. Patří k nejstarším písemně doloženým jeskyním ve střední Evropě. První písemná zmínka o ní pochází z roku 1430 a více než

2 000 vzácných historických nápisů a kreseb na stěnách, které jsou předmětem výzkumu, dokládá její časté návštěvy. Unikátem je i torzo kresby Adorace krucifixu neznámého stáří. Prohlídková trasa je bezbariérová. V jeskyni jsou pořádány malé koncerty a písňové recitály.

Jeskyně Na Pomezí ☎ +420 584 421 284, pomezi@caves.cz

Jeskyně Na Pomezí jsou nejdelším krasovým systémem v České republice vytvořeným v krystalických vápencích - mramorech. Rozsáhlý komplex chodeb a vysokých puklin bohatě zdobí krápníková výzdoba, ve které převládají sintrové náteky, jezírka, záclony, stalaktity a stalagmity. V jedné z chodeb se nachází neobvyklý dominantní stalaktit, pojmenovaný podle svého typického tvaru Zkamenělé srdce. Nejkrásnějšími prostory jsou Ledový dóm, Dóm U Smuteční vrby a Bílý dóm. Při každoročním zimním sčítání bylo v jeskyni zjištěno až 10 druhů netopýrů.

Jeskyně Na Turoldu ☎ +420 607 202 861, tuold@caves.cz

Největší jeskynní systém v jurských vápencích v České republice vytvořily podzemní vody pod vrchem Tuold v Pálavských vrších. Bílé stěny v bludišti chodeb a puklin zdobí místo krápníků jedinečné korozní tvary, podobné korálovým útesům a kamenné pění s množstvím výklenků, dutinek, hráškovitých výrůstků a drúz jemných krystalků kalcitu. Je to unikátní výzdoba, tzv. „tuoldská“, která nemá v našich jeskyních obdoby. Ozvučená prostory s malým jezerem je pravidelně zaplavována spodní vodou, proto je její návštěva závislá na výšce hladiny. Jeskyně je největším zimovištěm ohroženého druhu vrápence malého na jižní Moravě.

Jeskyně Moravského krasu

Jeskyně Balcarka ☎ +420 516 444 330, balcarka@caves.cz

Jeskynní bludiště pod Balcarovou skálou vyniká mimořádně bohatou a barevnou krápníkovou výzdobou. Galerie a Přírodní chodba patří mezi nejkrásnější podzemní prostory u nás. Jeskyně je významnou paleontologickou a archeologickou lokalitou. Součástí prohlídky je expozice o pravěku v nově zpřístupněné prostora zvané Muzeum, představující jeskyni Balcarku jako jeskyni lovců sobů a koní, generační zimoviště medvědů jeskynního medvěda a jeskyni medvídat. Ve Velkém dómu bylo poprvé ve východní Evropě použito osvětlení LED diodami, které vytváří zvláštní světelné efekty.

Punkevní jeskyně s Macochou ☎ +420 516 418 602, punkva@caves.cz

Jeskyně patří k nejnavštěvovanějším lokalitám České republiky. Součástí 1,2 km dlouhého atraktivního podzemního okruhu je návštěva dna světoznámé propasti Macocha, hluboké 138 metrů, a 350 metrů dlouhá plavba motorovými čluny po podzemní říčce Punkvě. Prohlídka vrcholí v Masarykově dómu s překrásnou krápníkovou výzdobou. Příležitostně se v Předním dómu a na dně Macochy konají pěvecké a hudební koncerty. Jeskyně jsou částečně bezbariérové, veřejnosti otevřeny celoročně. Z Blanska do Skalního mlýna jezdí sezónní linka Krasobus, od Skalního mlýna je možno dojít k Punkevním jeskyním pěšky nebo dojet silničním vláčkem. V letních měsících jezdí od Horního můstku propasti Macocha k Punkevním jeskyním lanovka.

Kateřinská jeskyně ☎ +420 516 413 161, katerinska@caves.cz

Jeskyně je opředená pověstí o malé pasačce Kateřince, která zde zahynula, když hledala svou zatoulanou ovečku. Úchvatná je procházka monumentálním Hlavním dómem, největší zpřístupněnou podzemní prostorou v České republice s rozměry 97 x 44 x 20 metrů. Tento podzemní přírodní chrám má vynikající akustiku a dodnes je příležitostně využíván k pěveckým a hudebním koncertům. Akustika dómu je návštěvníkům demonstrována reprodukovanou ukázkou Verdiho Nabucca. Návštěvníci si dále mohou prohlédnout Novou jeskyni s unikátním seskupením úzkých, až 4 metry vysokých hůlkovitých krápníků, zvaných Bambusový lesík. Při zpáteční cestě mohou obdivovat pozoruhodný, barevně nasvětlený útvar Čarodějnice.

Sloupsko-šošůvské jeskyně ☎ +420 516 435 335, sloupskososusvske@caves.cz

Jeskyně jsou složitým komplexem chodeb a hlubokých propastí ve dvou výškových úrovních. Návštěvníkům se otevírají fascinující pohledy do nitra mohutných propastí i na okouzující krápníkovou výzdobu. Klenotem celých Sloupsko – šošůvských jeskyní a jednou z nejmohutnějších podzemních propastí v ČR je Nagelova propast. Od stropu na hladinu Sloupského potoka ve spodních patrech je hluboká přibližně 90 metrů a je zpřístupněna dvěma můstky. Součástí prohlídky je také světově proslulá archeologická lokalita jeskyně Kůlna - pravěké sídliště a naleziště pozůstatků neandertálského člověka. Návštěvníci mohou uvidět kostru jeskynního medvěda i originály archeologických nálezů. Prohlídková trasa je částečně bezbariérová.

Jeskyně Výpustek ☎ +420 516 439 111, vypustek@caves.cz

Tato výjimečná jeskyně je významnou paleontologickou lokalitou, jedním z mála evropských nalezišť kompletních koster pleistocenní zvířeny. Nálezy i modely pravěkých zvířat spatří návštěvníci přímo v prostorách jeskyně. V jeskyni se v začátku minulého století těžily fosfátové hlíny, v jeho druhé polovině ji využívala německá armáda k výrobě zbrojního materiálu a později v ní působila

československá armáda, které sloužila jako protiatomový kryt a přísně tajné velitelské pracoviště. Veřejnosti byla jeskyně poprvé otevřena v r. 2008. Po průchodu armádními prostory jeskyně se návštěvníci ocitnou v jeskyni samotné. Její prohlídku zahájí multimediální světelná show autora J. Suchánka. Jeskyně je bezbariérová a otevřená celoročně.

Bezbariérové prohlídkové trasy

Bezbariérová prohlídka je umožněna návštěvníkům Jeskyně Výpustek a Jeskyně Na Špičáku a částečně také Sloupsko-šošůvských jeskyní. Vozíčkáři mohou navštívit Přední dóm suché části Punkevních jeskyní a s menší pomocí průvodců při nastupování do lodičky absolvují i vodní plavbu na ponorné říčce Punkvě.